

## Oponentský posudek k bakalářské práci

Mgr. Marie Kuldová, *Vyšívání paramenta 19. století ze státních a církevních sbírek středních Čech. Od rukodělné k tovární výrobě*. Bakalářská práce. Ústav dějin křesťanského umění, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2008.

Předkládaná bakalářská práce M.Kuldové se věnuje poměrně ojedinělému tématu: paramentům 19.století. V české uměnovědné literatuře bylo toto téma po dlouhou dobu na okraji badatelského zájmu. Teprve v posledních letech vzniklo (a vzniká) několik diplomových a bakalářských prací na toto téma a zároveň se i konstituuje okruh odborníků a zájemců o tuto problematiku, ke kterým autorka práce také patří.

Práce má po formální stránce dvě obsahově spolu související části: katalog a jemu předcházející stať s komentářem. V úvodních pasážích se autorka vcelku zdatně vyrovnala s problematikou stavu bádání na dané téma v českých zemích se zvláštním zřetelem k památkářské praxi. Ve druhé kapitole se pokusila alespoň rámcově včlenit problematiku vyšívky na církevních a potažmo i světských oděvech do kontextu umělecké produkce 19.století. Tato zajímavá kapitola by nepochybně stála za budoucí rozšíření, ale pro stávající bakalářskou práci ji považuji za dostatečnou.

K velké přednosti předkládané práce patří především to, že autorka má velkou zkušenost s dochovaným materiálem přímo v jednotlivých lokalitách, kde zmiňované předměty dokumentuje (a nutno říci, že často i zachraňuje) již několik let. Za zajímavou část práce proto považuji malý statistický přehled ve 3.kapitole, kde autorka předkládá tabulku, kde vybrala (více méně) intaktní fondy parament v typově velmi odlišných kostelech (klasický farní kostel v malém městě, poutní kostel, běžný venkovský kostel, zámecká kaple aj.). Zde se snad měl doplnit ještě sloupec „běžná produkce paramentních firem“ (tj. bez významnější výzdoby), která je ve většině kostelů těžištěm dochovaného fondu. Zajímavá jsou však srovnání mezi počty strojové a ruční vyšívky.

Další kapitola se poněkud vymyká z kontextu umělecko-historických prací, jde o popis vyšívačských technik, ale protože sledovaná problematika úzce souvisí se znalcetvím, tak se jí ani nešlo vyhnout.

Ze stále ještě poměrně velkého dochovaného fondu - materiálově, technologicky a hlavně kvalitativně velmi různorodého materiálu – vybrala 13 příkladů, které podle ní charakterizují bohoslužebné oděvy 19.století na území středních Čech. Jim předchází podrobný komentář v kapitole nazvané „Přehled skupin vyšívek užívaných na paramentech 19.století“, který patří k dalším nosným částem práce, které by bylo v budoucnu více rozšířit.

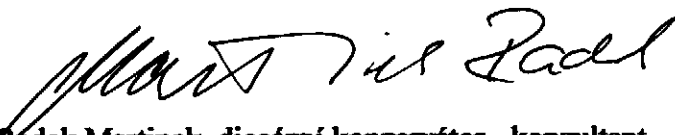
Autorka byla omezena rozsahem bakalářské práce, nemohla tedy naplno postihnout situaci v české produkci parament 19.století na plné šíři, zároveň ale načrtla možné směry, kterými by se dále práce mohla ubírat, pokud by byla např. rozšířena na diplomovou práci. Zde mám na mysli např. odstavce věnující se dílnám ženských řeholí, kde můžeme předpokládat vznik řady vyšívaných parament (vyšívání patřilo ke klasickému „charismatu“ řeholnic), zároveň však jde v dané oblasti přirozeně k nejméně probádaným okruhům, protože dříve bohaté archivy ženských řádů byly rozptýleny či úplně zničeny pro roce 1950.

V církevním prostředí si řada uměnilovných kněží uvědomuje potřebu zachránit pro budoucnost i liturgické předměty z poměrně nedávné doby. Pro již výše zmíněné množství a

různorodost a zároveň při objektivní nemožnosti zachovat všechna paramenta 19. a 1. poloviny 20. století (do liturgické reformy po 2. vatikánském koncilu) je nutno uvítat každou práci, která může být vodítkem nejen pro kněze, ale pro příslušné pracovníky památkové péče pro výběr předmětů památkového významu.

Práci Marie Kuldové doporučuji k obhajobě s ohodnocením „výborně“.

V Hradci Králové, 25. května 2008



P. PhDr. Radek Martiněk, diecézní konzervátor - konzultant